

Opgave 3 Vrijheid van meningsuiting en drillrap

Drillrap is een hiphopstroming die is ontstaan in de Verenigde Staten. Kenmerken van drillrap zijn agressieve teksten, gewelddadige video's en een beat die lijkt op het geluid van automatische wapens.

In Nederland zijn verschillende drillrapgroepen populair. Vaak bestaan deze groepen uit jongeren die samen in een wijk – meestal een achterstandswijk – zijn opgegroeid. Met hun muziek geven ze uiting aan het harde leven op straat en hun moeilijke maatschappelijke positie. Drillrapgroepen richten hun dreigende muziek doorgaans op elkaar. Met beledigende en kwetsende teksten dagen ze elkaar uit. Dat kan uitlopen op geweld. De ene groep post bijvoorbeeld een rap op Snapchat waarin leden van die groep in de wijk van een andere groep op straat plassen of iemands moeder beledigen. Vervolgens treffen de rivaliserende drillrapgroepen elkaar om de ruzie met wapens uit te vechten. De afgelopen jaren zijn bij dit soort ruzies ook jongeren gedood. Vanwege het verband tussen drillrap en geweld willen sommige mensen drillrap als muziekstijl verbieden. Zo'n verbod roept vragen op over de vrijheid van meningsuiting.

Bhikhu Parekh geeft vier redenen waarom hij vindt dat de traditionele argumenten voor de vrijheid van meningsuiting niet toereikend zijn.

- 2p 15 Leg **twee** van deze vier redenen van Parekh uit met drillrap als voorbeeld van vrijheid van meningsuiting.

Bij vrijheid van meningsuiting kunnen de twee kernwaarden van een democratie – vrijheid en gelijkheid – op gespannen voet met elkaar komen te staan.

- 1p 16 Leg met het voorbeeld van drillrap uit dat in een democratie de waarden vrijheid en gelijkheid op gespannen voet met elkaar staan.

In een democratie kan vrijheid van meningsuiting leiden tot de paradox van de bescherming van vrijheid en gelijkheid.

- 1p 17 Beargumenteer of Parekh volgens jou een goede oplossing geeft voor deze paradox.

In Nederland zijn verschillende rechtszaken en veroordelingen geweest van drillrappers. Daarbij woog mee dat bedreigingen in drillnummers regelmatig daadwerkelijk worden uitgevoerd. In deze rechtszaken is de volgende stelling duidelijk geworden:

stelling 3

Drillrap hoeft op zichzelf niet strafbaar te zijn, maar het maken van drillnummers waarin wordt aangezet tot strafbare feiten, zoals doodsb bedreigingen, wel.

John Stuart Mill is een voorstander van de vrijheid van meningsuiting. Maar daar is volgens hem wel een grens aan.

1p **18** Leg met Mills opvatting over kwetsende meningen uit dat Mill het ermee eens zou zijn dat drillrap op zichzelf niet strafbaar moet zijn.

1p **19** Leg met Mills verhaal van de graanhandelaar uit dat Mill het ermee eens zou zijn dat drillnummers die aanzetten tot geweld wel strafbaar moeten zijn.

John Rawls zou het eens zijn met stelling 3. Hij maakt een onderscheid tussen vrijwillige verbanden die burgers aangaan en de basisstructuur van een samenleving. Hij vindt het belangrijk om dit onderscheid te maken.

4p **20** Leg Rawls' onderscheid uit tussen de basisstructuur en vrijwillige verbanden.

Leg vervolgens uit dat Rawls dit onderscheid belangrijk vindt.

Leg tot slot met het belang dat Rawls aan dit onderscheid hecht uit:

- dat hij tegen een algeheel verbod op drillrap zou zijn, maar
- dat hij het ermee eens zou zijn dat drillnummers die aanzetten tot geweld, strafbaar moeten zijn.

In een documentaire over Nederlandse drillrappers wordt de maatschappelijke positie van drillrappers onderzocht. De meeste van deze jongeren hebben allerlei problemen. Bovendien hebben ze het gevoel dat niemand in de maatschappij echt naar hen luistert. Rapper Ella-John uit Amsterdam komt in de documentaire aan het woord.

tekst 2

Volgens Ella-John zijn drillrappers ‘roekeloze guys’. Zij denkt dat het belangrijk is om te kijken naar wat voor mensen drillrappers zijn. “Want ze hebben niks om voor te leven. Hiphop komt voort uit een gevoel van struggle, shit die je wil uiten. De boys die boos zijn, maken boze muziek. En waarom zijn zij boos? Door al die andere dingen: eenzaamheid en armoede.” Ze benadrukt dat er liefde, inspiratie en motivatie nodig zijn om te kunnen slagen, maar dat veel drillrappers een achterstand hebben tot de samenleving. In het nieuws gaat het over steekpartijen door drillrappers, maar nooit over dat iemand een jaar lang werk zoekt en nergens wordt aangenomen. Of dat iemand schulden heeft en wordt gediscrimineerd. Ella-John trekt de conclusie dat “we erover moeten blijven praten, niet gewoon zeggen bij zo’n steekpartij: het is drillrap.”

Volgens Ella-John is het voor veel drillrappers niet gemakkelijk om tot bloei te komen in de Nederlandse democratische samenleving. De rappers zien hun muziek als uiting van de strijd die hun leven is. Over ‘tot bloei komen in een democratie’ heeft John Stuart Mill een andere opvatting dan Friedrich Nietzsche.

3p 21 Leg de overeenkomst uit tussen Mills mensbeeld en Nietzsches beeld van de mens als niet-vastgesteld dier.

Leg vervolgens met deze twee mensbeelden het verschil uit tussen de opvattingen van Mill en Nietzsche over of mensen tot bloei komen in een democratie.

Leg tot slot met tekst 2 uit dat de moeilijkheid die Ella-John beschrijft om tot bloei te komen, aansluit bij Mills opvatting over tot bloei komen in een democratie.

1p 22 Beargumenteer met tekst 2 of drillrap volgens jou past bij wat Nietzsche een Übermensch noemt.

Ella-John benadrukt in tekst 2 dat drillrappers afstand voelen tot de samenleving.

Volgens Joseph Schumpeter is het beter als burgers zich niet te veel bemoeien met politieke besluitvorming. Hij geeft hiervoor de volgende reden: de rationaliteit van mensen in hun rol als burger neemt af door de afstand die burgers hebben tot politieke besluiten.

2p 23 Geef met tekst 2 een argument **voor** en een argument **tegen** deze reden van Schumpeter.

Let op: de laatste vraag van dit examen staat op de volgende pagina.

Drillrap wordt wel gezien als een subcultuur. Sommigen houden ervan, omdat drillrap een rauwe kant van het leven laat zien. Anderen hebben er een hekel aan, omdat ze vinden dat drillrap problemen rondom jongeren, wapenbezit en geweld vergroot.

De communitaristische filosoof Michael Sandel zou het waarschijnlijk eens zijn met Ella-Johns conclusie: we moeten blijven praten over de achterstand die veel drillrappers hebben tot de samenleving en niet alleen de aandacht vestigen op de steekpartijen.

2p 24 Leg uit dat Ella-Johns conclusie aansluit bij Sandels opvatting dat neutraliteit onwenselijk is.

Leg vervolgens uit dat deze opvatting van Sandel over de onwenselijkheid van neutraliteit gericht is tegen het liberalisme.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift..